

SCENARIUSZ LEKCJI

TEMAT LEKCJI: SZKOLNY BUDŻET OBYWATELSKI.

→ **Czas trwania:** 2 godziny lekcyjne (2x45 min.)

→ **Cel główny:** zapoznanie uczniów z ideą i zasadami realizacji Budżetu Obywatelskiego (w tym szkolnego) oraz zachęcenie ich do angażowania się w życie społeczności szkolnej poprzez tworzenie projektów.

→ **Cele szczegółowe:**

Uczeń zna, wie, pamięta:

- ◆ pojęcia: partycypacja obywatelska, Budżet Obywatelski, budżet partycypacyjny, budżet miasta, zasady równościowe, demokracja szkolna, lider społeczny, deliberacja.
- ◆ zasadę interesu ogólnego.

Uczeń rozumie:

- ◆ zasady uchwalania (opracowania, przygotowania) i wydatkowania budżetu miasta,
- ◆ proces budżetu partycypacyjnego – od deliberacji do realizacji projektu,
- ◆ ma świadomość, że na każdym etapie życia może angażować się społecznie, niezależnie od wieku.

Uczeń potrafi:

- ◆ czytać ze zrozumieniem różnego rodzaju regulaminy,
- ◆ wypełniać formularze,
- ◆ dyskutować w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań,
- ◆ ustalać priorytety zmian w najbliższym otoczeniu,
- ◆ przygotować wniosek do Szkolnego Budżetu Obywatelskiego, który spełnia wszelkie wymogi formalne i merytoryczne.

→ **Środki dydaktyczne oraz materiały pomocnicze:**

Regulamin Szkolnego Budżetu Obywatelskiego oraz materiały pomocnicze:

1. Najważniejsze informacje o Budżecie Obywatelskim - Prezentacja Budżet Obywatelski 2020 – w tym przykłady zrealizowanych projektów.
2. Szkolny Budżet Obywatelski – plakat.
3. Przykład uzupełnionego formularza.
4. Formularz zgłoszeniowy SzBO 2020/21.
5. Lista poparcia SzBO 2020/21.

→ **Metody kształcenia:** burza mózgów, pogadanka, mapowanie potrzeb, quiz – Budżet Obywatelski.

→ **Forma pracy:** indywidualna, zbiorowa (class-room).

PLAN LEKCJI: SZKOLNY BUDŻET OBYWATELSKI.

I. Czynności organizacyjne. Czas trwania: 3 minuty

Nauczyciel: – Dzień dobry, dziś podczas lekcji dowiemy się czym jest Budżet Obywatelski, na czym polega i jak wy – uczniowie – możecie się w ten proces zaangażować. W naszym mieście funkcjonuje Budżet Obywatelski, a nasza szkoła będzie mogła wziąć udział w projekcie skierowanym do uczniów – Szkolnym Budżecie Obywatelskim. Co to jest, dowiedzie się za moment.

II. Wprowadzenie do tematyki lekcji. Czas trwania: 17 minut

Nauczyciel: – Czy wiecie, czym jest budżet miasta? Jak się go tworzy?

Uczniowie: *Odpowiadają, jak wygląda budżet miasta, próbują odpowiedzieć na pytania o zasadach jego tworzenia (tworzony na rok, formułowany w roku poprzednim, zamknięty, przeznaczony na cele publiczne, uchwalany przez radnych). W miarę potrzeby nauczyciel uzupełnia wypowiedzi uczniów.*

Następnie nauczyciel pyta: – Czy wiecie, jak możecie mieć wpływ na wydawanie pieniędzy z budżetu miasta? Czy słyszeliście o Budżecie Obywatelskim?

Dla klas 7–8 SP oraz LO

MAPA POMYSŁÓW (burza mózgów) – próba wspólnego ustalenia czym jest budżet obywatelski. Nauczyciel zapisuje na tablicy: BUDŻET OBYWATELSKI, następnie uczniowie zapisują na tablicy wszystkie swoje skojarzenia związane z tym hasłem (podczas edukacji zdalnej zapisują pomysły na klasowym czacie).

Dla klas 4-6 SP

QUIZ O BUDŻECIE OBYWATELSKIM (możliwy do zrealizowania on-line).

Nauczyciel: – Co w okolicy zostało zrobione w ramach Budżetu Obywatelskiego? Jak Wam się podoba? Czy chcielibyście spróbować tak zadziałać?

Nauczyciel wyjaśnia:

Partycypacja, czyli uczestnictwo. Partycypacja społeczna jest to aktywny, bezpośredni udział obywateli w życiu społecznym i lokalnym. Jest to możliwość podejmowania decyzji i zabieranie głosu w sprawach, które nas dotyczą bezpośrednio.

Budżet Obywatelski jest to pewien rodzaj konsultacji społecznych (*należy wyjaśnić co to są konsultacje społeczne*), podczas których mieszkańcy decydują o tym, co może być zrealizowane z budżetu miasta. Poprzez głosowanie na projekty, które zostały zgłoszone przez mieszkańców, mają oni bezpośredni wpływ na przeznaczenie pieniędzy z budżetu miasta.

- ✦ W tym roku mieszkańcy Krakowa mogli zdecydować na co wydać aż 32 miliony złotych z przyszłorocznego budżetu miasta.
- ✦ Nie ma ograniczeń wiekowych, w Budżecie Obywatelskim miasta Krakowa głos może oddać każdy mieszkaniec bez względu na wiek (jest to bardzo ważne pytanie, które uświadomi uczniom, że mogą i mają prawo decydować o swoim mieście).

- ✦ Głosowanie na projekty które zostały zakwalifikowane do ostatniego etapu Budżetu Obywatelskiego 2020 odbyło się na przełomie września i października.

→ Nauczyciel może wykorzystać materiał nr 1. (środki dydaktyczne jw.)

→ Nauczyciel na podstawie regulaminu omawia zasady Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. Nauczyciel może wykorzystać materiał nr 2. (środki dydaktyczne jw.)

III. Fabryka pomysłów – diagnoza potrzeb. Czas trwania: 35 minut

Nauczyciel: – W jaki sposób odbieracie przestrzeń szkolną? Które elementy aspekty funkcjonowania w szkole waszym zdaniem należy poprawić i dlaczego?

Nauczyciel prosi uczniów, aby zastanowili się nad problemami ich codziennego życia w szkole, np. nie ma stojaków na rowery pod szkołą itd.

Uczniowie indywidualnie zapisują wszystkie pomysły, które przychodzą im do głowy w kontekście rozwiązania ich codziennych problemów – przekazują kartki lub przesyłają bezpośrednio do nauczyciela.

Zmiany mogą dotyczyć każdego aspektu życia w szkole, który z punktu widzenia młodych jest istotny – każdy pomysł jest dobry. Mają na to 3 min. (pierwsze pomysły, które przyjdą im do głowy).

Nauczyciel prezentuje (publikuje na klasowym czacie) i głośno odczytuje pomysły uczniów. Wspólnie z nauczycielem uczniowie zastanawiają się, czy wszystkie pomysły spełniają warunki wcześniej omawianego regulaminu.

Nauczyciel: – Jak podobają się Wam pomysły kolegów i ich spostrzeżenia? Gdybyście mieli wybór, na które z nich oddalibyście swój głos? Dlaczego?

Nauczyciel prosi o ocenę tych pomysłów przez pozostałych uczniów.

Uczniowie: *Dyskutują, wypowiadają swoje zdanie, przedstawiają argumenty za/przeciw pomysłowi. Proponują alternatywne formy realizacji pomysłu lub jego uzupełnienie.*

Wspólnie: *dokonują urealnienia zgłoszonych pomysłów.*

IV. Przygotowywanie projektu – wypełnianie formularza zgłoszeniowego: Czas trwania: 30 minut

Nauczyciel: – Mamy już przeprowadzoną analizę waszych pomysłów i potrzeb, więc spróbujmy teraz opisać wasze pomysły w formie takiej, w jakiej składa się projekty do Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. Będzie nam służyć do tego specjalny formularz zgłoszeniowy, którego wzór otrzymaliście.

Nauczyciel rozdaje lub przesyła elektronicznie uczniom formularz (wykorzystuje materiał nr 4. środki dydaktyczne jw.)

Uczniowie: *Zapoznają się z materiałami.*

PISANIE WNIOSKÓW DO SZKOLNEGO BUDŻETU

Nauczyciel: – Spróbujcie opisać wasze pomysły. Macie dostępny bardzo prosty formularz do szkolnego budżetu obywatelskiego. Wypełnijcie je. Zadajcie sobie pytanie – co jest najlepsze dla uczniów szkoły? Sformułujcie konkretne zadanie do zrealizowania. Pamiętajcie o zasadzie dostępności i dobra społeczności szkolnej. Wasz pomysł powinien również przyciągać głosy innych uczniów.

Uczniowie: *Pracują w parach. Podczas edukacji zdalnej również mogą pracować w parach lub grupach do 4 osób.*

V. Podsumowanie lekcji. Czas trwania: 5 min.

Nauczyciel: zachęca swoich uczniów do składania projektów w ramach Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. Informuje, gdzie uczniowie mogą uzyskać więcej informacji o Szkolnym Budżecie Obywatelskim – na stronie internetowej mlodziez.krakow.pl.

Nauczyciel: – Sformułowaliście swoje pierwsze wnioski do Szkolnego Budżetu Obywatelskiego.

Autorów najciekawszych projektów zaprosimy na warsztaty online, podczas których będziecie mogli dopracować swoje projekty i dowiedzieć się jak go promować. Warto promować swój projekt i zgromadzić wokół niego grupę entuzjastów, którzy oddadzą na niego swój głos.

Nauczyciel: Dziękuję za aktywny udział w lekcji i proszę o gorące oklaski dla wszystkich autorów projektów.

→ Dodatkowe informacje:

1. Standardy procesów budżetu partycypacyjnego w Polsce: <http://partycypacjaobywatelska.pl/wp-content/uploads/2015/06/broszura-budzety-partycypacyjne-wydanie2.pdf>
2. Strona poświęcona budżetom obywatelskim w Polsce: <http://bp.partycypacjaobywatelska.pl/>
3. Strona <https://budzet.krakow.pl/>

